DZIAŁ URZĘDOWY.

TREŚĆ Nr 12 39.

Str.

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I DEKRETY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

AKTA CENTRALNYCH WŁADZ PAŃSTWOWYCH.

Rada Ministrów.

ROZKAZY MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH.

BISKUP POLOWY WOJSK POLSKICH

Nr 12.

WARSZAWA
28 SIERPNIA
1939 R.

ROZKAZ WEWNĘTRZNY

DO KATOLICKIEGO DUCHOWIEŃSTWA WOJSKOWEGO
W POLSCE

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I DEKRETY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

115.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 28 lipca 1939 r.

o zmianie ustawy o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju.

(Dz. U. R. P. Nr 68/39, poz. 461).

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej oraz ustawy z dnia 13 maja 1939 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 285) postanawiam co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 97, poz. 681), zmienionej ustawą z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 550), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 599), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 802) oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz U. R. P. Nr 110, poz. 976) wprowadza się zmiany następujące:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie: „Ustawa z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska i marynarki wojennej.";

2) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Zakwaterowanie może być:

1) stałe — w stałej siedzibie garnizonu na podstawie stałej dyslokacji, lub

2) przejściowe — poza stałymi kwaterami w garnizonie.

Zakwaterowanie przejściowe obejmuje w szczególności przypadki spowodowane zmianą stałej dyslokacji, tworzeniem nowych jednostek, ćwiczeniami lub przeszkoleniem wojskowym, podróżami w celach służbowych, przemarszami, zebraniami kontrolnymi oraz wezwaniem wojska do pomocy władzom cywilnym. W czasie wojny i mobilizacji oraz w przypadkach zwiększenia stanu liczebnego Sił Zbrojnych gdy tego wymaga interes obrony Państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, zakwaterowanie przejściowe obejmuje ponadto inne przypadki, wymagające zakwaterowania poza stałymi kwaterami w garnizonie.";

3) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Początek, czas trwania i koniec uprawnienia do otrzymania kwatery stałej lub przejściowej oraz szczegółowe przepisy, dotyczące warunków powyższych uprawnień, określa rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Skarbu.";

4) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Kwatery stałe przewidziane są na pomieszczenie w nich ludzi, zwierząt, kancelaryj, izb szkolnych, wartowniczych i inspekcyjnych, zakładów leczniczych, aresztów, składów, warsztatów i zakładów oraz wszelkich innych urządzeń niezbędnych dla wojska i marynarki wojennej.

Pomieszczenia powinny znajdować się w zabudowaniach, odpowiadających ich przeznaczeniu.

Zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych określają sposób budowy kwater stałych zależnie od ich rodzaju i przeznaczenia, tudzież zabezpieczenie zabudowań i poszczególnych izb przed pożarami lub innymi zniszczeniami.

Zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych określają również sposób urządzenia, oświetlania i ogrzewania pomieszczeń przeznaczonych na stałe zakwaterowanie zwierząt, kancelaryj, izb

szkolnych, wartowniczych i inspekcyjnych, zakładów leczniczych, aresztów, składów, warsztatów i zakładów oraz wszelkich innych urządzeń niezbędnych dla wojska i marynarki wojennej.";

5) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Zakłady użyteczności publicznej, jak zakłady wodociągowo-kanalizacyjne i elektryczne obowiązane są zaopatrywać koszary oraz inne budynki przeznaczone na stałe zakwaterowanie oddziałów wojskowych, a znajdujące się na terenie działalności tych zakładów, w wodę i energię elektryczną oraz odprowadzać ścieki z tych zabudowań za opłatami ustalonymi przez zakład w porozumieniu z władzą wojskową.

W razie niemożności ustalenia w drodze wzajemnego porozumienia opłat za wodę, kanały lub elektryczność, wysokość tych opłat oznacza wojewódzka władza administracji ogólnej właściwa ze względu na miejsce położenia zakładu.

W ciągu dni trzydziestu od daty doręczenia orzeczenia służy stronom odwołanie do Ministra Spraw Wewnętrznych. Orzeczenie wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, a jeżeli chodzi o zakłady elektryczne — również w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.";

6) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. Podoficerów i szeregowców kwateruje się na koszt Skarbu Państwa we wspólnych kwaterach stałych.

Wspólna kwatera stała obejmuje, prócz pomieszczenia stanowiącego kwaterę, także jej urządzenie, oświetlenie oraz w miesiącach zimowych jej ogrzewanie.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych określa rozmiar wspólnych kwater stałych oraz sposób wspólnego zakwaterowania stałego podoficerów i szeregowców.

Zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych określają urządzenie, oświetlenie i ogrzewanie pomieszczeń przeznaczonych na wspólne zakwaterowanie podoficerów i szeregowców.";

7) po art. 10 dodaje się art. 10-a i 10-b w brzmieniu:

„Art. 10-a. Oficerów i żonatych podoficerów zawodowych kwateruje się w osobnych kwaterach stałych (mieszkaniach), które powinny być urządzone zasadniczo w budynkach wymienionych w art. 5 i 6.

Osobna kwatera stała obejmuje pomieszczenie (mieszkanie) bez jego urządzenia, oświetlenia i ogrzewania.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych określa rozmiar osobnych kwater stałych.

„Art. 10-b. Osoby, korzystające z osobnych kwater stałych, uiszczają Skarbowi Państwa miesięcznie z dołu opłaty za te kwatery w wysokości określonej rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Opłaty te ściąga Skarb Państwa z uposażenia osób zakwaterowanych.“;

8) dotychczasowa treść art. 11 staje się ustępem 1, a jako ust. 2 umieszcza się przepis w brzmieniu:

„Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może w niektórych miejscowościach ustanowić dla osób wymienionych w ust. (1) równoważnik pieniężny w zamian za należne im osobne kwatery stałe.“;

9) art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli osoby, wymienione w art. 11 ust. 1 nie otrzymały osobnej kwatery stałej w sposób przewidziany w art. 5, 6 i 10-a lub zamiast tej kwatery równoważnika pieniężnego, zarządy gmin obowiązane są do dostarczenia im na żądanie władz wojskowych pomieszczeń w nieruchomościach własnych lub na ten cel przez siebie wynajętych. Do umów najmu zawieranych przez zarządy gmin w powyższym celu nie stosuje się — o ile chodzi o ograniczenia co do wysokości komornego oraz prawa wypowiadania i rozwiązywania umów najmu przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 39, poz. 297) oraz przepisów śląskiej ustawy o ochronie lokatorów z dnia 16 grudnia 1926 r. (Dz. U. Śląskich Nr 29, poz. 54).“;

10) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. Jeżeli dla stałej dyslokacji w danej miejscowości nie ma dostatecznych pomieszczeń na osobne kwatery stałe dla oficerów i żonatych podoficerów zawodowych, Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu zarządzi budowę potrzebnych pomieszczeń w danej miejscowości.“;

11) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Nowowznoszone budowle na osobne kwatery stałe dla oficerów i żonatych podoficerów zawodowych powinny być

zasadniczo budowane na gruntach państwowych. Jeżeli w danej miejscowości nie ma gruntów państwowych, nadających się pod budowę domów na osobne kwatery stałe, a nabycie ich, czy to od związków samorządowych, czy też od osób prywatnych nie może nastąpić w drodze umowy, potrzebne grunty nabywa się w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1934 r. prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 776).";

12) art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„W skład zarządu wchodzą:

1) Minister Spraw Wojskowych lub jego zastępca jako przewodniczący;
2) dwóch delegatów Ministerstwa Spraw Wojskowych wyznaczonych przez Ministra Spraw Wojskowych;
3) jeden delegat Ministerstwa Skarbu wyznaczony przez Ministra Skarbu;
4) dwóch delegatów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wyznaczonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych;
5) jeden delegat samorządu wybrany przez radę miasta, które jest siedzibą zarządu funduszu.";

13) w art. 24 skreśla się ust. 1;

14) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. W zakresie ustalania i przymusowego ściągania należności z tytułu opłat za kwatery stałe oraz z tytułu szkód i strat pozostających w związku z tym zakwaterowaniem, stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 kwietnia 1925 r. o potrąceniach z uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego osób wojskowych oraz funkcjonariuszów państwowych w administracji wojskowej (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 58, poz. 439). Należności z tego tytułu potrącane są z uposażenia niezależnie od innych potrąceń ustalonych w art. 3 wymienionej ustawy, przy czym opłaty bieżące za kwatery potrąca się w całości.";

15) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. Przejściowe zakwaterowanie wojska i marynarki wojennej odbywa się przede wszystkim w koszarach oraz w budynkach państwowych i samorządowych, nadających się do celu zakwaterowania.

Jeżeli w danej miejscowości takich budynków nie ma lub nie wystarczają one na potrzeby wojska, przeznacza się na kwatery przejściowe pomieszczenia prywatne, a przede wszystkim pomieszczenia niezamieszkane oraz te, co do których właściciele zgłosili chęć oddania ich na kwatery wojskowe.

Jeżeli wymienione w ust. 2 pomieszczenia okazują się niewystarczające, zajmuje się na kwatery przejściowe wszelkie inne pomieszczenia, uwzględniając przy zajmowaniu tych pomieszczeń konieczne potrzeby ich dotychczasowych posiadaczy.“;

16) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. Następujące pomieszczenia nie podlegają zajęciu:

1) przeznaczone dla Prezydenta Rzeczypospolitej;
2) zajmowane przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i osoby korzystające z prawa zakrajowości oraz urzędy konsularne tak etatowe, jak honorowe i zawodowy personel tych urzędów, jeżeli posiada obywatelstwo państwa wysyłającego — z zastrzeżeniem wzajemności;
3) świątynie i domy modlitwy wszystkich uznanych w Państwie wyznań religijnych oraz klasztory (męskie i żeńskie) w częściach objętych klauzurą;
4) pomieszczenia biurowe władz i organów rządowych i samorządowych niezbędne do urzędowania;
5) archiwa, biblioteki i muzea, mające charakter publiczny oraz pomieszczenia prywatnych zbiorów przedmiotów sztuki i kultury o stwierdzonej wartości zabytkowej.

Zakłady lecznicze, zakłady weterynaryjne oraz kliniki szkół akademickich (dla ludzi i zwierząt) mogą być zajęte jedynie dla celów sanitarno-wojskowych za zgodą właściwego ministra.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami określi inne pomieszczenia, które nie podlegają zajęciu.“;

17) po art. 27 dodaje się art. 27-a i 27-b w brzmieniu:

„Art. 27-a. Zakwaterowanie przejściowe obejmuje, oprócz pomieszczenia stanowiącego kwaterę, również jej urządzenie i oświetlenie, a w miesiącach zimowych także jej ogrzewanie.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych określa sposób przejściowego zakwaterowania oficerów, podoficerów i szeregowców oraz zwierząt, rozmiar kwater przejściowych, ich urządze-

nie, oświetlanie i ogrzewanie, tudzież sposób przejściowego zakwaterowania kancelaryj, izb szkolnych, wartowniczych i inspekcyjnych, zakładów leczniczych, aresztów, składów, warsztatów i zakładów oraz wszelkich innych urządzeń niezbędnych dla wojska i marynarki wojennej.

„Art. 27-b. Właściciel (posiadacz) pomieszczenia obowiązany jest do dostarczenia urządzenia, oświetlenia oraz opału, celem doprowadzenia kwatery do stanu używalności.

W razie niemożności dostarczenia przez właściciela (posiadacza) pomieszczenia urządzenia, opału lub oświetlenia, obowiązek dostarczenia potrzebnych przedmiotów ciąży na innych osobach zamieszkałych w tej samej miejscowości.

Pobranie urządzenia, opału lub oświetlenia nie dostarczonych przez właściciela (posiadacza) pomieszczenia odbywa się w tym samym trybie i na tych samych zasadach co pobranie pomieszczenia.“;

18) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. Podstawę do otrzymania kwatery przejściowej przy zakwaterowaniu oddziałów stanowi pismo władzy wojskowej stwierdzające potrzebę przejściowego zakwaterowania, a przy zakwaterowaniu osób odbywających podróże w celach służbowych — rozkaz wyjazdu.

W czasie wojny i mobilizacji oraz w przypadkach zwiększenia stanu liczebnego Sił Zbrojnych gdy tego wymaga interes obrony Państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, podstawę do przejściowego zakwaterowania oddziału wojskowego lub poszczególnych żołnierzy stanowi fakt istnienia powyższych stanów.“;

19) w art. 29:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„Jeżeli zarząd gminy nie czyni zadość obowiązkowi dostarczenia kwatery przejściowej, powiatowa władza administracji ogólnej przeprowadzi potrzebne czynności w zastępstwie zarządu gminy i na koszt gminy.

W czasie wojny i mobilizacji oraz w przypadkach zwiększenia stanu liczebnego Sił Zbrojnych gdy tego wymaga interes obrony Państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, tudzież w przypadkach przemarszów oraz wezwania wojska do pomocy władzom cywilnym, władze wojskowe zwracają się z żądaniem

dostarczenia kwater bezpośrednio do zarządu właściwej gminy, lub jeżeli w danej miejscowości nie ma siedziby zarządu gminy — do sołtysa (jego zastępcy), w miarę możności przynajmniej na dwanaście godzin przed przybyciem oddziału. W razie niedostarczenia na czas kwatery przez zarząd gminy lub sołtysa władze wojskowe zajmują kwaterę samodzielnie. Władze wojskowe mogą zająć kwaterę przejściową samodzielnie również wówczas, gdy okoliczności wypadku nie pozwalają na wyczekiwanie dostarczenia kwater przez władze samorządowe.";

b) ust. 4 i 5 skreśla się;

20) po art. 29 zamieszcza się art. 29-a w brzmieniu:

„Art. 29-a. Zajęcie kwatery przejściowej następuje na zasadzie nakazu kwaterunkowego wydanego przez zarząd gminy (sołtysa lub jego zastępcę), a jeżeli chodzi o przypadki wymienione w art. 29 ust. 2 — przez powiatową władzę administracji ogólnej. Władza wojskowa, która z kwatery korzystała, wydaje posiadaczowi pomieszczenia zaświadczenie o korzystaniu z kwatery.

Zajęcie kwatery przejściowej w budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajętych lub administrowanych, a nie będących w zarządzie wojska lub marynarki wojennej, następuje na zasadzie nakazu kwaterunkowego powiatowej władzy administracji ogólnej.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami określi warunki, jakim powinien odpowiadać nakaz kwaterunkowy i zaświadczenie o korzystaniu z kwatery oraz poda wzór nakazu i zaświadczenia.";

21) w art. 30 skreśla się ust. 2 i 3;

22) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. Za dostarczenie kwatery przejściowej należy się właścicielowi (posiadaczowi) pomieszczenia wynagrodzenie, które obejmuje należność za pomieszczenie, urządzenie, opał i oświetlenie.

Jeżeli właściciel (posiadacz) pomieszczenia nie dostarczył urządzenia, opału lub oświetlenia, otrzymuje on należność tylko za pomieszczenie, a należność za urządzenie, opał i oświetlenie otrzymują osoby, które tych przedmiotów dostarczyły.

Za dostarczenie kwatery przejściowej w budynkach państwowych lub przez Skarb Państwa wynajętych nie należy się wynagrodzenie.";

23) po art. 32 umieszcza się art. 32-a i 32-b w brzmieniu:

„Art. 32-a. Wynagrodzenie za kwaterę przejściową (pomieszczenie, urządzenie, opał i oświetlenie) należy się za każdą dobę zakwaterowania, przy czym rozpoczętą dobę liczy się za całą.

W czasie wojny i mobilizacji oraz w przypadkach zwiększenia stanu liczebnego Sił Zbrojnych gdy tego wymaga interes obrony Państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, wynagrodzenie za kwaterę przejściową należy się, poczynając od czwartej doby zakwaterowania.

Przepis ust. 2 nie dotyczy przypadków zakwaterowania w hotelach, pensjonatach, domach noclegowych itp., których właścicielom służy prawo do wynagrodzenia z tytułu dostarczonej kwatery za każdą dobę zakwaterowania.

Jeżeli czas trwania zakwaterowania w ciągu miesiąca u tego samego właściciela (posiadacza) przekroczył w przypadkach określonych w ust. 2 siedem dni — właścicielowi (posiadaczowi) pomieszczenia służy prawo do wynagrodzenia z tytułu dostarczonej kwatery za każdą dobę ponad normę określoną w ustępie niniejszym. Przepis ustępu niniejszego stosuje się odpowiednio do osób, które dostarczyły dodatkowo urządzenia, opału lub oświetlenia (art. 27-b).

„Art. 32-b. Wynagrodzenie za kwaterę przejściową wypłaca Skarb Państwa.

Wysokość oraz sposób wypłaty wynagrodzenia za kwaterę przejściową określa rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, biorąc pod uwagę podział miejscowości na klasy zależnie od ilości mieszkańców w danej miejscowości.";

24) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. Pomieszczenia prywatne zajęte na kwatery przejściowe mają być zwolnione po upływie trzech miesięcy od daty ich zajęcia; termin ten przedłuża się do sześciu miesięcy w przypadku zajęcia kwatery dla oddziału nowoprzybyłego z powodu zmiany stałej dyslokacji, wywołującej powiększenie garnizonu w danej miejscowości lub tworzenie nowych jednostek wojskowych.

Pomieszczenia, które w ciągu roku były zajęte na kwatery przejściowe przez czas trzech miesięcy lub dłużej, nie mogą być

ponownie zajęte bez zgody właściciela (posiadacza) pomieszczenia w ciągu dziewięciu miesięcy od daty zwolnienia.

Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w czasie wojny i mobilizacji oraz w przypadkach zwiększenia stanu liczebnego Sił Zbrojnych gdy tego wymaga interes obrony Państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów.";

25) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. W razie przejściowego pełnienia służby przez oficera lub żonatego podoficera zawodowego poza miejscem stałego przydziału — należy im się w miejscu przejściowego pełnienia służby kwatera przejściowa, niezależnie od osobnej kwatery stałej zajmowanej w miejscu stałego przydziału.";

26) tytuł rozdziału IV oraz przepisy art. 36 — 40 skreśla się;

27) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Przeciw nakazowi kwaterunkowemu o zajęciu pomieszczenia służy interesowanym prawo odwołania się w ciągu siedmiu dni do właściwej władzy odwoławczej.

Decyzje władzy odwoławczej są ostateczne.

Odwołanie należy złożyć władzy, która zaskarżony nakaz wydała. Odwołanie nie wstrzymuje wykonania nakazu, powinno natomiast być ono rozstrzygnięte w ciągu sześciu tygodni od daty jego wniesienia.

W razie nierozstrzygnięcia odwołania w tym terminie, zaskarżony nakaz traci moc prawną, przy czym pomieszczenie ulega zwolnieniu spod zajęcia.";

28) w art. 42 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„Powództwa takie ulegają rozpoznaniu przez sądy grodzkie.";

29) tytuł rozdziału VI otrzymuje brzmienie: „VI. Przepisy dotyczące nieruchomości.";

30) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. Nieruchomości potrzebnych stale na cele zakwaterowania wojska i marynarki wojennej dostarcza Państwo zgodnie z przepisem art. 6.

Jeżeli niezbędnie potrzebnych w pewnej miejscowości nieruchomości nie da się w powyższy sposób uzyskać, mogą one być nabyte w trybie, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1934 r. prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 776).";

31) tytuł rozdziału VII otrzymuje brzmienie: „VII. Przepisy na czas przeszkolenia wojskowego i ćwiczeń.";

32) art. 50 otrzymuje brzmienie:

„Art. 50. Żołnierze powołani na przeszkolenie wojskowe lub do ćwiczeń otrzymują:

1) oficerowie — kwaterę przejściową:
2) podoficerowie i szeregowcy — kwaterę na równi z żołnierzami odbywającymi zasadniczą służbę wojskową.";

33) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. Kto wbrew przepisom ustawy niniejszej lub wydanego na jej podstawie rozporządzenia nie stosuje się do zarządzenia władzy co do oddania pomieszczenia na cele zakwaterowania, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3.000 zł albo obu tym karom łącznie.

Tej samej karze podlega, kto utrudnia spokojne i prawidłowe zamieszkiwanie w wyznaczonych pomieszczeniach.

Do orzekania w sprawach objętych ust. 1 i 2 powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.";

34) tytuł rozdziału IX oraz art. 52 skreśla się;

35) art. 53 otrzymuje brzmienie:

„Art. 53. W sprawach objętych ustawą niniejszą nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).";

36) po art. 53 umieszcza się art. 53-a w brzmieniu:

„Art. 53-a. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.";

37) załączniki 1 i 2 skreśla się.

Art. 2. Użyte w ustawie z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju oraz w innych obowiązujących przepisach :

1) określenie: „zakwaterowanie wojska" zastępuje się w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami: „zakwaterowanie wojska i marynarki wojennej";
2) określenie: „oficerowie i szeregowi" zastępuje się w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami: „oficerowie, podoficerowie i szeregowcy", a określenie: „szeregowy" — wyrazami: „podoficer i szeregowiec";

3) określenie: „władza administracyjna I instancji“ lub „władza administracyjna“ zastępuje się w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami: „powiatowa władza administracji ogólnej“, a „władze administracyjne II instancji“ wyrazami: „wojewódzkie władze administracji ogólnej“;
4) określenie: „zarząd gminny“ zastępuje się w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami: „zarząd gminy“;
5) określenie: „nakaz rekwizycyjny“ zastępuje się w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami: „nakaz kwaterunkowy“.

Art. 3. Minister Spraw Wojskowych ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów i ustępów.

Art. 4. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*
Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki.*

AKTA CENTRALNYCH WŁADZ PAŃSTWOWYCH.

RADA MINISTRÓW.

116.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW
z dnia 29 kwietnia 1939 r.
o dodatkach dla żołnierzy podczas wojny.
(Dz. Rozk. Nr 11/39, poz. 106; Dep. Int. 5600 dod. sp.).

Na podstawie art. 8 ust. (1), art. 29 ust. (1), art 38, 40 i 51 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z r. 1938 nr 43 poz. 362) Rada Ministrów zarządza, co następuje:

§ 1.

Żołnierze znajdujący się na obszarze wojennym otrzymują dodatek bojowy lub polowy w następującym wymiarze dziennym:

CHARAKTER SŁUŻBOWY	DODATEK	
	bojowy jeśli należą do stanu czynnego jednostek biorących udział w walce	polowy jeśli nie należą do stanu czynnego jednostek biorących udział w walce
	złotych	
1) oficerowie na etatowych stanowiskach:		
generałów	24	12
pułkowników	20	10
podpułkowników	16	8
majorów	12	6
kapitanów	10	5
2) pozostający na etatowych stanowiskach poruczników i podporuczników — oficerowie, podoficerowie i szeregowcy zawodowi, podoficerowie z tytułami podchorążych, tudzież powołani do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji albo, gdy tego wymaga interes obrony państwa, podoficerowie i szeregowcy stanu spoczynku oraz podoficerowie z tytułami podchorążych rezerwy	6	3
3) podoficerowie i szeregowcy zawodowi, nadterminowi, podoficerowie z tytułami podchorążych, tudzież powołani do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji albo, gdy tego wymaga interes obrony państwa, podoficerowie i szeregowcy stanu spoczynku oraz podoficerowie z tytułami podchorążych rezerwy	3,50	1,75
4) podoficerowie i szeregowcy pełniący zasadniczą służbę wojskową oraz powołani do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji albo gdy tego wymaga interes obrony państwa	1,75	0,80

§ 2.

(1) Dowódca armii (równorzędny) określa, którym jednostkom i za jaki okres czasu służy dodatek bojowy. Dowódcom wyższym od dowódcy armii prawo to służy w stosunku do jednostek i osób podlegających im bezpośrednio.

(2) Jednoczesne pobieranie dodatku bojowego i polowego jest niedopuszczalne.

§ 3.

(1) Oficerowie, chorążowie, zawodowi podoficerowie i szeregowcy, podoficerowie i szeregowcy powołani ze stanu spoczynku i równorzędni pełniący służbę na obszarze wojennym, otrzymują dodatek żywnościowy w następującej wysokości dziennej:

1) oficerowie, chorążowie i równorzędni w dwukrotnej wysokości pieniężnego równoważnika żywnościowego dziennej racji żywności, przysługującej podoficerom i szeregowcom pełniącym zasadniczą służbę wojskową na obszarze wojennym,

2) podoficerowie, szeregowcy i równorzędni w jednokrotnej wysokości tego równoważnika.

(2) Dodatek ten nie służy żołnierzom i równorzędnym, którzy są uprawnieni do pobierania dodatku żywnościowego unormowanego uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 marca 1934 r. w sprawie dodatków podczas zaokrętowania.

§ 4.

Wykonanie uchwały niniejszej porucza się ministrowi spraw wojskowych.

§ 5.

(1) Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem 29 kwietnia 1939 roku.

(2) Z dniem tym traci moc obowiązującą uchwała Rady Ministrów z dnia 26 marca 1934 r. w sprawie dodatków dla żołnierzy podczas wojny.

117.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 20 czerwca 1939 r.

o dodatku dla żołnierzy pełniących służbę w jednostkach specjalnych.

(Dz. Rozk. Nr 12/39, poz. 124; Dep. Sprawiedl. 0200-24 Ust.).

Na podstawie art. 8 ust. (1), art. 29 ust. (1), art. 30 ust. (3), art. 38 i 51 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1938 r. nr 43, poz. 362) Rada Ministrów zarządza, co następuje:

§ 1.

Żołnierzom pełniącym służbę w jednostkach specjalnych, w których warunki służbowe uzna minister spraw wojskowych za szczególnie uciążliwe, służy dodatek w następującym wymiarze:

Rodzaj stosunku służbowego	Stopień wojskowy		Wysokość dodatku w złotych	
			samotni	z rodziną
Oficerowie służby stałej; oficerowie rezerwy i podchorążowie rezerwy powołani do służby czynnej celem przemianowania na oficerów służby stałej, podoficerowie i szeregowcy zawodowi oraz powołani do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub w przypadkach, gdy tego wymaga interes obrony państwa: oficerowie, chorążowie (równorzędni) i pozostający w stanie spoczynku podoficerowie i szeregowcy.	pułkownik (równorzędny)	miesięcznie	200	250
	podpułkownik równorzędny)		170	220
	major (równorzędny)		140	190
	kapitan „ . .		110	160
	porucznik „ . .		90	140
	podporucznik „ . .		70	100
	chorąży „ . .		70	100
	st. sierżant „ . .		60	100
	sierżant „ . .		55	90
	plutonowy „ . .		45	75
	kapral „ . .		40	—
	st. szeregowiec (równorzędny)		30	—
Podoficerowie i szeregowcy nadterminowi.	bez względu na stopień		15	

Rodzaj stosunku służbowego	Stopień wojskowy	Wysokość dodatku w złotych		
			samotni	z rodziną
Podoficerowie i szeregowcy pełniący zasadniczą służbę wojskową lub przeszkolenie wojskowe oraz powołani do służby czynnej w czasie wojny, mobilizacji lub w przypadkach gdy tego wymaga interes obrony państwa.	starszy sierżant (równorzędny)	dekadowo	6	
	sierżant (równorzędny)		5	
	plutonowy (równorzędny)		4	
	kapral (równorzędny)		3 50	
	starszy szeregowiec (równorzędny) . .		2,20	
	szeregowiec (równorzędny)		1,70	

§ 2.

1. Prawo do dodatku, określonego w § 1, nie służy żołnierzom:

1) pozostającym w delegacji (odkomenderowaniu) lub w podróży służbowej poza jednostką specjalną dłużej niż miesiąc;

2) oficerom odbywającym praktykę przygotowawczą do zawodu cywilnego;

3) podoficerom korzystającym z urlopu w celu odbycia praktyki przygotowawczej do zawodu cywilnego;

4) oddanym do dyspozycji bez powierzenia im czynności służbowych w jednostce specjalnej;

5) w przypadkach przewidzianych w art. 55 ust. (1), art. 56 ust. (1), art. 57, 58 ust (1) i art. 59 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej.

2. Prawo do otrzymywania dodatku, w przypadkach wymienionych w ust. 1. ustaje z ostatnim dniem miesiąca lub z ostatnim dniem dekady, w którym (ej) powstały przyczyny powodujące wygaśnięcie prawa.

3. Żołnierze nie pełniący służby z powodu choroby lub urlopu dla poratowania zdrowia oraz żołnierze, w stosunku do których wdrożono postępowanie rewizyjno-lekarskie, a także żołnierze przeniesieni w stan nieczynny z powodu czasowej niezdolności

do służby zachowują prawo do dodatku przez jeden miesiąc, następujący po zaprzestaniu pełnienia czynności służbowych.

§ 3.

Żołnierzom, uprawnionym do pobierania dodatku, określonego w § 1, nie służy prawo do dodatku lokalnego, a także dodatku specjalnego dla żołnierzy korpusu ochrony pogranicza.

§ 4.

Żołnierze, uprawnieni do pobierania dodatku określonego w § 1, odbywający podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) lub też przenoszeni w rejonie zasięgu służbowego dowódcy jednostki specjalnej mają prawo do należności z tego tytułu jedynie według zasad, jakie są przewidziane dla ogółu żołnierzy przy odbywaniu komisyj miejscowych lub przy przeniesieniach w obrębie tego samego garnizonu.

§ 5.

Dodatek, określony w § 1, wypłaca się z góry łącznie z uposażeniem lub żołdem.

§ 6.

Przepisy art. 16, 24 i 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej stosuje się odpowiednio.

§ 7.

W razie zbiegu uprawnienia do pobierania dodatku, określonego w § 1, z uprawnieniem do pobierania dodatku bojowego z żywnościowym albo polowego z żywnościowym, żołnierz zachowuje tylko to uprawnienie, które jest dla niego pod względem wysokości korzystniejsze.

§ 8.

Wykonanie uchwały niniejszej porucza się ministrowi spraw wojskowych.

§ 9.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1939 r.

118.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 20 czerwca 1939 r.

o specjalnym dodatku ćwiczebnym.

(Dz. Rozk. Nr 12/39, poz. 121; Dep. Sprawiedl. 0200-24 Ust.).

Na podstawie art. 8 ust. (1), art. 29 ust. (1), art. 38 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1938 r. nr 43, poz. 362) Rada Ministrów zarządza, co następuje:

§ 1.

Oficerom służby stałej, oficerom rezerwy powołanym do służby czynnej celem przemianowania na oficerów służby stałej, podoficerom i szeregowcom zawodowym oraz podoficerom i szeregowcom nadterminowym — pełniącym w wojsku lub marynarce wojennej służbę poza stałym garnizonem w czasie powołania żołnierzy rezerwy i pospolitego ruszenia do służby czynnej z uwagi na interes obrony państwa stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, przyznaje się specjalny dodatek ćwiczebny w następującej wysokości dziennej:

1) utrzymującym rodzinę:
   oficerom . . . . 3 — zł,
   podoficerom i szeregowcom zawodowym . . . 1,60 „
2) samotnym:
   oficerom . . . . 1,50 „
   podoficerom i szeregowcom zawodowym . . . . 0,80 „
3) nadterminowym . . . . 0,25 „

§ 2.

Specjalny dodatek ćwiczebny nie służy w razie powstania prawa do otrzymywania dodatków dla żołnierzy podczas wojny, diet za podróże służbowe, bądź też za delegację (odkomenderowanie), dodatku ćwiczebnego, dodatku podczas zaokrętowania lub dodatku dla żołnierzy wezwanych do pomocy władz cywilnych.

§ 3.

Wykonanie uchwały niniejszej porucza się ministrowi spraw wojskowych.

§ 4.

Uchwała niniejsza obowiązuje od dnia 23 marca 1939 r.

ROZKAZY MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH.

119.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SPRAW WOJSKOWYCH I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 21 lipca 1939 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Opieki Społecznej o rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych.

(Dz. U. R. P. Nr 66/39, poz. 451).

Na podstawie art. 11 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o świadczeniach osobistych (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 55, poz. 354) zarządza się co następuje:

§ 1. Władzami właściwymi do przeprowadzenia rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych są wojewódzkie biura Funduszu Pracy (ekspozytury) oraz instytucje, którym powierzone zostały czynności wojewódzkich biur Funduszu Pracy.

§ 2. Termin rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych określają władze wymienione w § 1 według wytycznych Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i innymi właściwymi ministrami.

§ 3 1. Władze wymienione w § 1 wzywają do rejestracji w drodze publicznych obwieszczeń. Obwieszczenia te powinny być rozplakatowane co najmniej na 14 dni przed terminem rozpoczęcia rejestracji.

2. W obwieszczeniu należy określić:

1) osoby obowiązane do zarejestrowania się;
2) termin zgłoszenia się do rejestracji;
3) miejsce zgłoszenia się;
4) dokumenty, które należy przedstawić przy zgłoszeniu;
5) rygory karne z powodu niedopełnienia obowiązku rejestracji.

§ 4. 1. Zgłoszenie do rejestracji powinno być zasadniczo dokonane przez osobiste stawienie się osoby obowiązanej do rejestracji przed władzą przeprowadzającą rejestrację.

2. W wyjątkowych przypadkach zgłoszenia można także dokonać pisemnie w sposób określony przez władzę przeprowadzającą rejestrację i podany do publicznej wiadomości w obwieszczeniu o rejestracji.

§ 5. 1. Dane rejestracyjne osób, które dokonały zgłoszenia, wpisuje się do karty rejestracyjnej sporządzonej w dwóch egzemplarzach i zakładanej dla każdego zgłaszającego się oddzielnie według wzoru, jaki ustala Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i innymi właściwymi ministrami.

2. Z kart rejestracyjnych tworzy się kartotekę, która powinna być założona jedna dla całego powiatu, jako zbiornica kart rejestracyjnych. Drugie egzemplarze kart rejestracyjnych służą do sporządzania ogólnych zestawień

3. Przepisy wydane przez Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i innymi właściwymi ministrami określają sposób założenia i prowadzenia kartotek oraz aktualizację kart rejestracyjnych.

§ 6. 1. Osoby podlegające obowiązkowi rejestracji obowiązane są przedstawić władzy przeprowadzającej rejestrację zaświadczenie o przynależności do zawodu określonego w myśl art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o świadczeniach osobistych (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 55, poz. 354).

2. W tym celu posiadacze (kierownictwa) przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj przemysłowych, handlowych, komunikacyjnych oraz gospodarstw wiejskich tudzież innych mających znaczenie dla obrony Państwa obowiązani są wystawiać zaświadczenia, stwierdzające umiejętność wykonywania czynności zawo-

dowych w przemyśle, handlu, rolnictwie i komunikacji oraz w innych dziedzinach pracy, mogących mieć znaczenie dla obrony Państwa. Zaświadczenia te obok stwierdzenia kwalifikacyj zawodowych tych osób powinny zarazem podawać wysokość pobieranego przez nie wynagrodzenia.

3. Zaświadczenia należy sporządzać według ustalonego wzoru (wzór Nr 1).

§ 7. 1. Osoby, które z jakichkolwiek powodów nie mogą przedstawić zaświadczenia przewidzianego w § 6 ust. 1, obowiązane są stwierdzić na piśmie swą przynależność do odpowiedniego zawodu.

2. Władza przeprowadzająca rejestrację może, w razie wątpliwości sprawdzić w drodze dochodzenia prawdziwość danych zgłoszonych przez osoby zarejestrowane.

3. Dochodzenie przeprowadza się w trybie i na zasadach określonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341).

4. W razie potrzeby zasięgnięcia opinii rzeczoznawców powołuje się jako rzeczoznawców przedstawicieli szkół akademickich, szkolnictwa zawodowego, samorządu gospodarczego, zrzeszeń pracodawców, stowarzyszeń i związków fachowców lub osoby teoretycznie i praktycznie obeznane z danym zawodem.

§ 8. Osobom, które dopełniły obowiązku rejestracji, władza przeprowadzająca rejestrację wydaje zaświadczenia o dokonanej rejestracji według ustalonego wzoru (wzór Nr 2).

§ 9. Powiatowa władza administracji ogólnej na obszarze jej podległym obowiązana jest zapewnić przez czas trwania rejestracji stały dozór lokalowi, w którym przeprowadzana jest rejestracja.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Wzór Nr 1.

ZAŚWIADCZENIE
o kwalifikacji zawodowej.

.... zaświadcza,
(nazwa zakładu pracy)

że P. ....
(nazwisko i imię pracownika)

....
zawód (stanowisko)

pracuje w zakładzie pracy od dnia .... i spełnia następujące czynności ....
(dokładna data)

....

pobierając wynagrodzenie w wysokości ....
(podać oddzielnie wynagrodzenie

....
pieniężne i oddzielnie w naturze)

za ....
(miesiąc, dzień lub godzinę pracy)

Zaświadczenie niniejsze służy dla celów rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych.

Data Podpis i pieczęć

UWAGA: Zawód pracownika należy podawać według „Słownika nazw pracowników w przemyśle i rzemiośle", wyd. przez M. P. i H.

.... **Wzór Nr 2**
(nazwa biura rejestrującego)

....

...................., dn. .... 1939 r.

ZAŚWIADCZENIE REJESTRACYJNE.

Pan (i) .... rok urodzenia ....
zawód (stanowisko) ....

....

dopełnił(a) obowiązku rejestracji do świadczeń osobistych zarządzonego na podstawie art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o świadczeniach osobistych (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 55, poz. 354).

....
podpis

120.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

w sprawie wykonania uchwały Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1939 r. o dodatkach dla żołnierzy podczas wojny [1]).

(Dz. Rozk. Nr 11/39, poz. 105; Dep. Int. 5600 dod. sp.).

Na podstawie § 4 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1939 r. o dodatkach dla żołnierzy podczas wojny zarządzam:

§ 1. Za należących do stanu czynnego jednostek biorących udział w walce w myśl § 1 uchwały należy uważać wszystkich żołnierzy faktycznie pełniących służbę w jednostkach, które dowódca armii uzna za biorące udział w walce, bez względu na rodzaj pełnionej służby.

Wszystkie jednostki organizacyjne wojska i marynarki wojennej znajdujące się na obszarze frontowym armii należy w zasadzie uważać za biorące udział w walce.

§ 2. Pojęcie równoważnika pieniężnego dziennej racji żywności w myśl § 3 uchwały obejmuje równowartość pieniężną podstawowej należności żywnościowej wraz ze wszystkimi dodatkami do tej należności, jakie przysługują w danych warunkach służbowych podoficerom i szeregowcom niezawodowym.

§ 3. Żołnierzom uprawnionym do otrzymywania dodatku żywnościowego (§ 3 uchwały), którzy korzystają z wyżywienia w naturze z kotła na równi z podoficerami i szeregowcami niezawodowymi, potrąca się tytułem zapłaty:

a) oficerom i chorążym — połowę dodatku żywnościowego,

b) podoficerom i szeregowcom — cały dodatek żywnościowy.

§ 4. Dodatek bojowy polowy i żywnościowy (§ 3 uchwały) wypłaca się dekadami z dołu.

---

[1]) Patrz. poz. 116 niniejszego „Rozk. Wewn." (Przyp. Red.).

121.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

o zasiłku ewakuacyjnym dla żołnierzy i funkcjonariuszów administracji wojskowej.

(Dz. Rozk. Nr 12/39, poz. 120; Dep. Int. 5600 up. z. Up.).

Na podstawie art. 1, 3, 29 ust. (1) i 51 ust. (1) i (3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej (Dz. U. R P. z 1938 r. nr 43 poz. 362) oraz na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. nr 86 poz 663) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Oficerowie (równorzędni), chorążowie (równorzędni), podchorążowie powołani do służby czynnej celem przemianowania na oficerów służby stałej, podoficerowie i szeregowcy stanu spoczynku powołani do służby czynnej oraz funkcjonariusze państwowi administracji wojskowej, których rodziny zmuszone były opuścić miejsce stałego zamieszkania wskutek zarządzenia wycofania, otrzymują jednorazowy zasiłek w następującej wysokości :

a) jeśli rodzina składa się z jednej osoby (żony, dziecka lub pasierba) — 100% uposażenia,

b) jeśli rodzina składa się z dwóch lub więcej osób, wysokość zasiłku określoną pod a), zwiększa się na każdą osobę od drugiej począwszy o 25% uposażenia.

Wysokość zasiłku określa się według uposażenia, unormowanego w art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o uposażeniu wojska i marynarki wojennej w wymiarze odpowiadającym miejscowości zamieszkania rodziny bez dodatku dla kapitanów (rotmistrzów) po 9 latach służby, albo w art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych.

§ 2.

Przepisy § 1 nie stosują się do żołnierzy i funkcjonariuszów państwowych:

a) pozostających w stanie nieczynnym,
b) przebywających na urlopie w celu załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych bez prawa do pobierania uposażenia,
c) pozostających samowolnie poza jednostką lub poza stanowiskiem,
d) pobierających uposażenie zmniejszone lub niepobierających uposażenia w całości wskutek postępowania sądowego, honorowego albo dyscyplinarnego.

§ 3

Za członków rodziny żołnierza lub funkcjonariusza państwowego uważa się osoby odpowiadające warunkom art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej (Dz. U R. P. z 1938 r. nr 43, poz. 362) i pozostające faktycznie na jego utrzymaniu z wyjątkiem żony separowanej chociażby na mężu ciążył obowiązek alimentacji.

§ 4.

Uprawnienia, wynikające z niniejszego zarządzenia, stosują się odpowiednio do pracowników kontraktowych administracji wojskowej wynagradzanych miesięcznie. Wysokość zasiłku dla pracowników kontraktowych określa się według pobieranego wynagrodzenia bez dodatków.

§ 5.

Wypłata zasiłku następuje zasadniczo w miejscu stałego zamieszkania rodziny.

W razie nieobecności żołnierza lub funkcjonariusza państwowego albo pracownika kontraktowego w miejscu zamieszkania jego rodziny wypłata zasiłku następuje do rąk żony, a gdy uprawniony nie ma żony albo gdy żona jest również nie-

obecna wypłata następuje do rąk dziecka (pasierba), które przekroczyło 15 rok życia, jeśli zaś żadne z dzieci nie osiągnęło tego wieku — do rąk osoby, która się nimi opiekuje pod nieobecność rodziców.

§ 6.

Za dowód przynależności danej osoby do rodziny uprawnionego żołnierza lub funkcjonariusza służy legitymacja osobista wydana przez władze wojskowe, a uprawniająca do korzystania z ulg komunikacyjnych

W braku legitymacji za dowód taki służy każdy inny dokument, stwierdzający w sposób oczywisty przynależność danej osoby do rodziny uprawnionego. Osoba zgłaszająca się po odbiór zasiłku powinna udowodnić w powyższy sposób tj. przez okazanie dowodu (dowodów) nie tylko własną przynależność do rodziny żołnierza (funkcjonariusza) lub stosunek do tej rodziny (np. w charakterze opiekuna), lecz także przynależność do rodziny uprawnionego wszystkich innych zgłaszanych przez nią osób. Poza tym osoba zgłaszająca się po odbiór zasiłku obowiązana jest złożyć oświadczenie na piśmie, że w stosunku do głowy rodziny nie zachodzi żadna z okoliczności wskazanych w § 2.

§ 7.

W przypadku zgłoszenia się po odbiór zasiłku osoby, która nie może okazać żadnych dowodów na fakt przynależności do rodziny uprawnionego bądź jednej, bądź też więcej zgłaszanych przez nią osób, dowody te mogą być zastąpione oświadczeniem na piśmie, ale tylko pod tym warunkiem, że osoba składająca oświadczenie sama posiada dowód stwierdzający w sposób oczywisty jej przynależność do rodziny uprawnionego lub jej stosunek do tej rodziny w charakterze opiekuna.

§ 8.

Jeżeli z jakichkolwiek powodów wypłata nie została dokonana w miejscu zamieszkania uprawnionego lub jego rodziny przed wycofaniem, wówczas dokonanie wypłaty zasiłku według zasad podanych w §§ 5, 6 i 7 zleca komendant garnizonu (miasta lub

placu), do którego przybędą zainteresowane osoby wskutek zarządzenia wycofania, jednemu z miejscowych lub najbliższych oddziałów gospodarczych, a ten ze swej strony powiadamia o wypłacie zasiłku władzę służbową uprawnionego żołnierza lub funkcjonariusza ze wskazaniem wysokości wypłaconego zasiłku, a także z dokładnym wymienieniem zgłoszonych do wypłaty osób oraz ich wieku.

Władza służbowa, która otrzymała zawiadomienie o wypłacie, porównuje wykazane dane ze stanem rodzinnym żołnierza lub funkcjonariusza bądź na podstawie posiadanych już jego dokumentów, bądź też na podstawie dokumentów, które jest on obowiązany w tym celu przedłożyć, po czym komunikuje oddziałowi, który dokonał wypłaty, że:

a) albo wypłata odpowiada stanowi rodzinnemu żołnierza lub funkcjonariusza w rozumieniu § 3 oraz innym warunkom niniejszego rozporządzenia;
b) albo też wypłata nie odpowiada tym warunkom, oraz w jakiej mierze i dlaczego.

W przypadku nadpłaty oddział, który dokonał wypłaty, wszczyna postępowanie zmierzające do odzyskania nieprawnie pobranej kwoty, a w razie stwierdzenia świadomego nadużycia jednocześnie powiadamia o tym właściwego prokuratora

W przypadku niedopłaty zleca oddziałowi, który wypłaty dokonał, uzupełnienie do kwoty należnej.

§ 9.

We wszystkich przypadkach, w których wypłata następuje na podstawie dokumentów legitymacyjnych, powinna ona być odnotowana na dokumentach, wszystkich zgłoszonych osób.

122.

Oficerski neseser polowy — ustalenie typu.

(Dz. Rozk. Nr 12/39, poz. 116; Dep. Dow. Og. 1590-11 P. U.).

Ustalam typ oficerskiego nesesera polowego wz. 39, według opisu i wzoru, podanych w załączniku do niniejszej pozycji.

Opis techniczny oficerskiego nesesera polowego wz. 39. (rys. 1, 2, 3).

1. Neseser ma kształt walizeczki, wewnątrz której są umieszczone przybory toaletowe.

Walizeczka jest zamykana pokrywą i zapinana na pasek ze sprzączką; na pokrywie posiada rączkę.

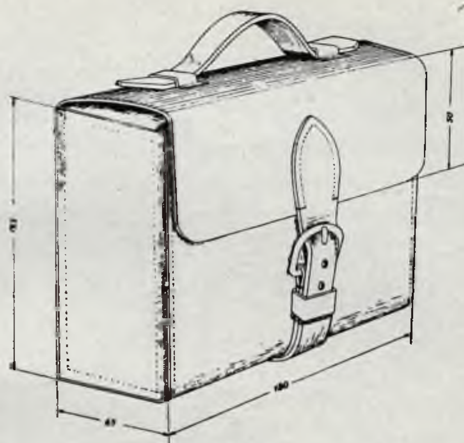
2. W skład nesesera wchodzą następujące przedmioty:

1) walizeczka skórzana,
2) grzebień,
3) brzytwa z paskiem do ostrzenia lub żyletka w futerale,
4) lusterko metalowe,
5) mydło do golenia w pudełku,
6) pędzel składany,
7) miseczka do golenia,
8) 2 flakony szklane (na wodę kolońską i środek antyseptyczny),
9) pasta do zębów w tubie i w futerale,
10) mydło do mycia w pudełku,
11) szczoteczka do zębów,
12) ałun w futerale,
13) przybory do szycia w futerale,
14) nożyczki,
15) pilniczek,
16) puder w pudełku,
17) ręcznik.

3. Walizeczka jest wykonana ze ścisłej skóry blankowej, barwy naturalnej z naturalnym licem, zwróconym na zewnątrz.

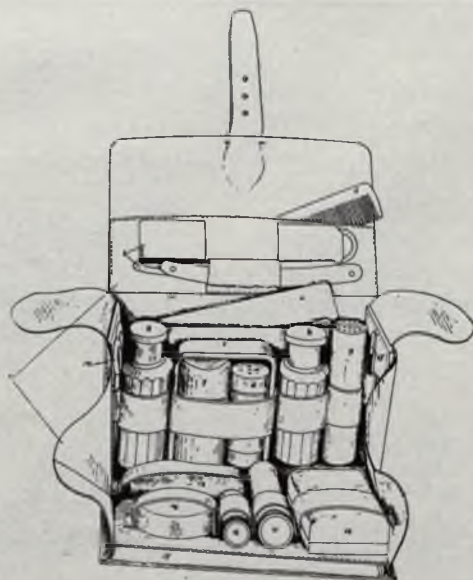
4. Przedmioty wyposażenia nesesera powinny być typu rynkowego. Przedmioty metalowe i części metalowe przedmiotów wyposażenia nesesera, oprócz pudełka na mydło, nożyczek i pilniczka, są wykonane z białego metalu lub mosiądzu; powierzchnie trwale niklowane lub chromowane. Pudełko na mydło jest wykonane z blachy aluminiowej grubości 0,5 mm, nożyczki i pilniczek stalowe i trwale niklowane.

NESESER wz. 39 ZAMKNIĘTY

rys. 1

WIDOK NESESERA wz. 39 OTWARTEGO
(z brzytwą)

rys. 2

WIDOK NESESERA wz. 39 OTWARTEGO
(z żyletką)

rys. 3

123.

Oficerski kufer polowy — ustalenie typu.

(Dz. Rozk. Nr 12/39, poz. 115; Dep. Dow. Og. 1590-11 P. U.).

Ustalam typ oficerskiego kufra polowego wz. 39, według opisu i wzoru podanych w załączniku do niniejszej pozycji.

I Załącznik do poz. 123 „Rozk. Wewn." Nr 12/39.

Opis techniczny oficerskiego kufra polowego wz. 39.

Wymiary zewnętrzne kufra wynoszą: długość 70 cm, szerokość 42 cm i wysokość 26 cm.

Kufer posiada dwa zamki wpuszczane, jeden środkowy zaczep oraz uchwyt do noszenia.

Ciężar kufra pustego — 8,3 kg, a po załadowaniu około 25 kg.

Kufer wykonany jest ze sklejki brązowej grubości 6 mm, ścianki boczne kufra i wieka są łączone na wczepy klejone, dno i wieko są od wewnątrz otoczone przyklejoną listewką trójkątną o szerokości boków prostych 20 × 20 mm.

Ze strony zewnętrznej kufer oklejony jest płótnem z pakuł lnianych, a krawędzie okute są kątownikiem 20×20 mm i grub. 0,4 mm, wykonanym z blachy ze stali pospolitej. Kątownik przymocowany gwoździkami o główkach półkulistych, o końcach zawiniętych na listwie trójkątnej; rozstawienie gwoździ około 20 mm.

Ścianki boczne wieka są otoczone od zewnątrz płaskownikiem zachodzącym na ścianki boczne kufra; płaskownik z blachy stalowej, o szerokości 30 mm i grubości 1 mm ma końce spawane i przymocowany jest do ścianek bocznych wieka nitami; rozstawienie nitów wynosi 70 mm.

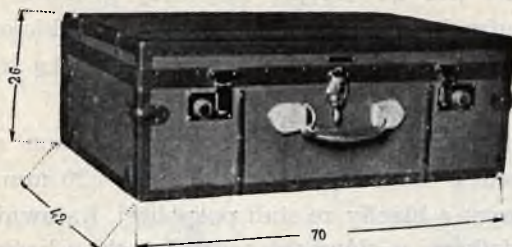
Zawiasa taśmowa mosiężna przynitowana jest na całej długości do płaskownika wieka i do ścianek podłużnych kufra nitami ze stali pospolitej.

Do wieka po stronie zewnętrznej przymocowane są dwie podłużne listwy, a do dna i podłużnych boków kufra dwie poprzeczne listwy; listwy są zagięte na krawędziach kufra, wykonane ze stali pospolitej, o przekroju półokrągłym szerokości 9 mm i grubości 4,5 mm; odległość pomiędzy listwami wieka wynosi 200 mm, a pomiędzy listwami dna 340 mm; listwy są przymocowane nitami o otworach rozwierconych, tak by główki nitów były zupełnie schowane; rozstawienie nitów wynosi około 80 mm.

Kufer wzmocniony jest 8 kątownikami tłoczonymi z blachy stalowej o grubości 1 mm, przymocowanymi gwoździami do dna i ścianek bocznych.

Wewnątrz kufer jest wyklejony tkaniną bawełnianą podszewkową i zaopatrzony w 4 paski skórzane o długości 500 mm i szerokości 15 mm, paski przymocowane są dwoma nitami do dna i boków kufra.

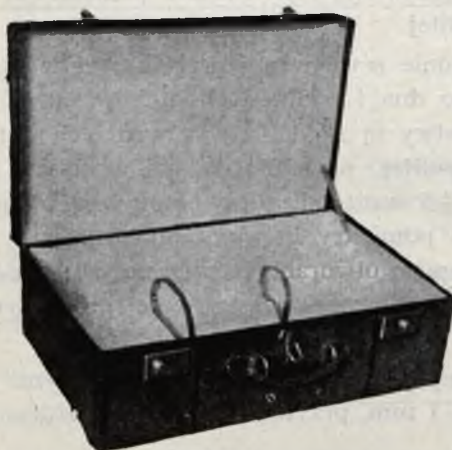
OFICERSKI KUFER POLOWY wz. 39

wygląd z przodu

wygląd z tyłu

wygląd wewnętrznej strony kufra

Kufer zaopatrzony jest w dwa mocne zamki i środkowy zaczep niklowany, uchwyt skórzany przymocowany nitami oraz przytrzymywacz wieka z blachy stalowej.

Kufer od zewnątrz — przed założeniem okuć — powinien być pomalowany farbą olejną barwy ochronnej, a okucia — taką samą farbą tylko o nieco ciemniejszym odcieniu; po założeniu okuć kufer należy pokryć powtórnie lakierem barwy ochronnej.

Wszystkie części składowe kufra winny być ściśle dopasowane, wszystkie gwoździe pozaginane, a nity na częściach drewnianych przymocowane na podkładkach.

124.

Przepis „Biur. 1" i „Biur. 2" — uzupełnienie.

(Dz. Rozk. Nr 11/39, poz. 104; B. Adm. Arm. 1005 P. S.)

Na końcu § 35 przepisu „Biur. 1" („Biurowość dowództw (instytucyj) szczebla niższego") oraz na końcu § 40 przepisu „Biur. 2" („Biurowość władz i instytucyj szczebla wyższego") polecam dopisać nowy ustęp o następującym brzmieniu:

„Przy powoływaniu się w piśmie na akta poprzednie własne lub na akta (rozkazy) innych organów, należy zawsze obok numeru sprawy (L. pisma) wymienić również datę powołanego aktu".

125.

Pełnienie funkcji w sądach koleżeńskich, w komisjach rewizyjnych, bratnich pomocach i sekcjach hist. stowarzyszeń niepodległościowych.

(Dz. Rozk. Nr 12/39 poz. 108; B. Pers. 0300 1-2).

Na podstawie art. 55 § 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. nr 20 poz. 128) zarządzam: funkcje w sądach koleżeńskich, w komisjach rewizyjnych, bratnich pomocach (samopomocach itp.) i sekcjach historycznych

mogą być pełnione w stowarzyszeniach niepodległościowych przez oficerów i podoficerów pełniących służbę czynną bez mojego osobnego zezwolenia.

Powyższe odnosi się tak do stowarzyszeń niepodległościowych, do których już wolno należeć, jak również do tych, które w przyszłości zezwolenie otrzymają.

126.

Należenie do: Związku Żołnierzy I Korpusu Polskiego, Związku Legionistów Polskich Formacji Puławskiej, Związku b. Więźniów Ideowych z czasów walk o niepodległość.

(Dz. Rozk. Nr 12/39, poz. 110; B. Pers. 0300 I-2).

Na podstawie art. 55 § 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o służbie wojskowej oficerów i §§ 8 i 9 P. S. 325—585 zezwalam oficerom i podoficerom pełniącym służbę czynną na należenie do:

1) Związku Żołnierzy I Korpusu Polskiego z siedzibą w Warszawie,

2) Związku Legionistów Polskich Formacji Puławskiej z siedzibą w Warszawie,

3) Związku b. Więźniów Ideowych z czasów walk o niepodległość Polski z siedzibą we Lwowie

z tym zastrzeżeniem, że w skład zarządów związków mogą wchodzić tylko po uprzednim moim zezwoleniu.

127.

Powołanie przedpoborowych do uzupełniającej służby wojskowej na ćwiczenia przygotowawcze.

(Dz: Rozk. Nr 9/39, poz. 84; P. U. W. F. i P. W. 0250-Og.)

Na podstawie art. 107, 108, art. (1) 110 oraz 111 ustawy z dnia 9 kwietnia 1939 r. o powszechnej służbie wojskowej (Dz. U. R. P. nr 25 poz. 220) zarządzam:

1) Coroczne powoływanie do ćwiczeń przygotowawczych przedpoborowych, którzy w danym roku kalendarzowym ukoń-

czyli lub ukończą 17 lat życia i przeszli już przez pierwszą rejestrację poborowych (art. 16 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym).

2) Do ćwiczeń tych nie należy powoływać osób, które odbywają służbę w J. H. P., oraz młodzieży uczęszczającej do szkół wszelkich typów i stopni, która w ramach programowych zajęć szkolnych obowiązana jest odbywać przysposobienie wojskowe.

3) Kontyngent powołanych na ćwiczenia przygotowawcze będę ustalał corocznie na wniosek dyrektora PUWF. i PW.

4) Kontyngent w każdym roku powinien obejmować wszystkich przedpoborowych, którzy nie umieją poprawnie czytać i pisać po polsku — niezależnie od tego, czy pobierali poprzednio naukę w szkole.

5) Ćwiczenia przygotowawcze przedpoborowych odbywać się mają w jednostkach wojskowej służby uzupełniającej, które z dniem 1 XI.1939 r. zalicza się do jednostek organizacyjnych obrony narodowej.

6) Ćwiczenia przygotowawcze kandydatów do specjalnych rodzajów broni, odbywać się mają w odrębnych, specjalnie zorganizowanych jednostkach organizacyjnych.

7) Ćwiczenia przygotowawcze przedpoborowych będą obejmować :

a) wychowanie żołnierskie,

b) wychowanie fizyczne,

c) wyszkolenie wojskowe,

— w zakresie ustalonym programami i wytycznymi szkolenia.

8) Dla osób wymienionych pod pkt 4 ćwiczenia przygotowawcze będą obejmowały ponadto dokształcanie ogólno-oświatowe, w wyniku porozumienia się z ministrem W. R. i O. P.; zakres, organizację i podstawy finansowe tego dokształcania będzie ustalać minister W. R. i O. P.

9) Ćwiczenia przygotowawcze każdego rocznika będą trwały w ciągu 3 lat i będą się odbywały na obozach, kursach oraz okresowych zbiórkach, które razem w każdym roku nie mogą przekraczać 200 godzin zajęć. W tym na dokształcenie ogólno-oświatowe dla osób wymienionych w pkt 4 powinno być zarezerwowane około 100 godzin w roku.

10) Wykazy osób obowiązanych do odbycia ćwiczeń przygotowawczych będą zestawiać powiatowe komendy p. w. na podstawie otrzymanych od zarządów gmin danych z pierwszej rejestracji poborowych (art. 16 ustawy o powsz. obow. wojsk.).

11) Rejestrację przewidzianą w § 382 rozporządzenia M. S. Wojsk. z dnia 7 lutego 1939 r. będą przeprowadzały komisje rejestracyjne w składzie: powiatowy komendant p. w, lekarz urzędowy oraz przedstawiciele władz szkolnych.

12) Badania lekarskie i ustalenie zdolności do odbycia ćwiczeń przygotowawczych w uzupełniającej służbie wojskowej, będzie przeprowadzone według tymczasowej instrukcji badań lekarskich kandydatów do p. w. P. U. W. F. i P. W. L. dz. 1201/Og. z dnia 10 VI.1932 r.

13) Wybór i powołanie do ćwiczeń osób zakwalifikowanych do uzupełniającej służby wojskowej będą przeprowadzały powiatowe komendy p. w. według każdorazowych wytycznych dyrektora P. U. W. F. i P. W.

14) Wydatki związane z przeprowadzaniem rejestracji oraz ćwiczeń przygotowawczych przedpoborowych, będą pokrywane z budżetu P. U. W. F. i P. W.

15) Organizację specjalnych jednostek obrony narodowej, w których odbędą się ćwiczenia przygotowawcze przedpoborowych, i przeprowadzanie tych ćwiczeń powierzam dyrektorowi P. U. W. F. i P. W., który przedstawi mi projekty niezbędnych rozkazów oraz własnych zarządzeń.

16) Ćwiczenia przygotowawcze przedpoborowych urodzonych w r. 1922, rozpocząć z dniem 1 listopada 1939 r.

+ Józef Gawlina

Biskup Polowy Wojsk Polskich.

Warszawa, dnia 28 sierpnia 1939 r.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

TREŚĆ Nr 12/39.

POGADANKI.

KS. FRANCISZEK JUSZCZYK
Proboszcz W. P.
Włocławek

KARNOŚĆ.

Materiał dyskusyjny dla kapelanów do pogadanki z żołnierzami.

Dziś, Żołnierze, opowiem wam o karności. **Wstęp.**

W pismach słynnego dziś na cały świat, nawróconego na wiarę katolicką, duńskiego pisarza Joergensena znajduje się następująca, pełna głębokiego znaczenia przypowiastka.

W jakimś lesie wysmukła osika rzuciła między leśne drzewa zuchwałą myśl:

„Bracia moi — mówiła — wiecie dobrze, że cała ziemia jest nasza, bo ani zwierzę, ani człowiek bez nas żyć nie mogą. My żywimy krowę i owcę, ptactwo i pszczoły. Wszystko żyje z nas, bo nawet gleba wytwarza się z naszego przegniłego listowia. Jedna tylko potęga nad nami góruje — to słońce. Powiadają, że właśnie od słońca zależy nasze życie. Ale to bajka, to przesąd niegodny nowoczesnych roślin, żebyśmy bez słonecznego światła żyć nie mogli."

Przerwała na chwilę osika. Przecząco zaszumiały stare dęby, młode drzewa natomiast nie szczędziły osice potakujących pochwał. Zachęcona tymi pochwałami osika tak mówiła dalej:

„Nie liczmy się ze zdaniem staroświeckich dębów! Musimy wreszcie zrzucić to nieznośne jarzmo słońca. Do boju więc o wyzwolenie! A ty, stary reflektorze, tam w górze! Nadchodzi już koniec twojego panowania!"

Nazajutrz, kiedy słońce świeciło pięknie, zbuntowane drzewa i rośliny poopuszczały liście, odwracając je od słońca, a kwiatki ostentacyjnie pochyliły się ku ziemi. Dopiero gdy słońce zaszło, zwróciły się wszystkie rośliny swoimi liśćmi i kielichami kwiatów do bladego światła księżyca i gwiazd. Trwało to kilka dni. Ale już w krótkim czasie wśród drzew i roślin dziwne zaszły

zmiany. Zboże leżało na ziemi. Kwiaty powiędły, liście drzew pożółkły, i choć to był dopiero początek lata, wydawało się, że to nadchodzi jesień. Zaczęły szemrać drzewa i rośliny. Uspokajała je osika jak mogła. Mówiła do drzew, że wyszlachetniały tylko, że wyglądają piękniej, że wreszcie są przecież teraz najzupełniej samodzielne. Jednak przeważna część zbuntowanych drzew i roślin na czas zaniechała oporu i nawróciła się ku życiodajnemu słońcu.

A gdy po jesieni i zimie nadeszła wiosna, w rozśpiewanym świergotem ptaków lesie, zielonym nowymi pędami i pąkami, stała uschła osika, poruszając długimi, nagimi konarami, niby jakieś straszydło na ptaki. Opodal niej stały również uschnięte młode drzewa, które nie chciały zaniechać buntu.

O niemądrym buncie osiki dawno w lesie już słuch zaginął. Wszędzie, jak las długi i szeroki, nawet przy samej uschłej osice podnosi się do ożywczego słońca dziękczynna woń nawróconych kwiatów i zbóż, a bujną zielenią strojne korony drzew z wdzięcznością chylą się przed słońcem. (Ks. dr T. Toth „Religia w życiu młodzieńca", str. 44—48).

Jakaż to myśl zawarta jest w tej przypowiastce?

Drzewa i rośliny, zbuntowane przeciw słońcu, poniosły karę, bo uschły. Te zaś, które czerpały życie od słońca, żyły dalej, zakwitły i wydały owoce.

A co by się stało, gdyby tak wszystkie drzewa i rośliny podniosły bunt przeciw słońcu i z uporem trwały w tym buncie?

Z tego wniosek, że bez podporządkowania się prawom natury nie mógłby istnieć świat roślin i drzew.

1. Karność: *a) w przyrodzie.*

Prawom natury podporządkowane jest i samo słońce, księżyc i gwiazdy.

Jakież to zadania one spełniają?

Kto im te zadania wskazał?

Kto z was, Żołnierze, widział kiedy zaćmienie słońca?

Co się dzieje wówczas na ziemi?

(Nastaje zimno, ściemnia się, zwierzęta ogarnia lęk.)

Widzicie: kiedy słońce na chwilę tylko nie spełnia swego zadania, zaraz odbija się to na naszej ziemi.

Podporządkowana również jest prawom natury, danym przez Pana Boga, cała nasza żywicielka — z i e m i a.

Czyście się kiedy zastanowili nad tym, jak wysoko wysyła ziemia swoje życiodajne soki?

Nieraz widzieliście wysokie jodły, sosny, olbrzymie dęby.

Któż żywi te wszystkie drzewa?

To ziemia! Ziemia żywi wszelkie ziemskie istoty, nawet najmniejsze Żywi króla i żebraka. Spełnia od wieków swoje zadanie, posłuszna prawom natury.

b) w świecie zwierzęcym.

Weźmy zwierzęta domowe: psa, kota, krowę, konia. Komu one wszystkie służą? Dlaczego?

Podporządkowane są i one prawom, jakie im Pan Bóg wyznaczył.

A pszczoły, mrówki, termity?

c) wśród ludzi.

A czy stworzenie obdarzone rozumem i wolną wolą — człowiek wolny jest od podporządkowania się prawom danym przez Boga?

Czy istnieje na ziemi państwo bez praw?

A nawet taka Rosja Sowiecka zniosła może u siebie prawa? Czy w Rosji nie ma dzisiaj przełożonych, którzy rozkazują?

A czy istnieje gdzie na ziemi takie wojsko, w którym nie ma uległości prawom, wojsko w którym nie ma karności?

Karność wśród ludzi jest zatem niezbędną cnotą społeczną, która ma na celu utrzymać ład i porządek w każdym ludzkim zrzeszeniu.

2. Konieczność karności w wojsku

Karność jest potrzebna przede wszystkim w społeczności, wymagającej silnej organizacji — a więc w w o j s k u.

Koszary są s z k o ł ą o b r o ń c ó w o j c z y z n y

Ta szkoła opierać się musi na k a r n o ś c i. Karność bowiem konieczna jest w każdej szkole, nawet w powszechnej.

P r z y k ł a d.

Przed kilkunastu laty wprowadzono w Rosji Sowieckiej do szkół wychowanie, oparte na zupełnej równości nauczycieli z uczniami. Utworzono wówczas wszędzie tzw. „republiki dziecięce". Wszelki przymus w szkołach został zniesiony. Jakiż był wynik takiego wychowania młodzieży? Oto dowódcy wojskowi zwrócili się do komisariatu ludowego oświaty (sowieckiego ministerstwa oświaty) z żądaniem całkowitej zmiany nowego systemu wychowania. Najbardziej bowiem niekarni żołnierze w wojsku, byli właśnie wychowankami tych nowych szkół, opartych na całkowitej swobodzie i równości z nauczycielami. Słuszność żądania wojskowych dowódców

została przez sowieckie władze uznana i nastąpił natychmiastowy i całkowity zwrot do systemu wychowania sprzed rewolucji. Wprowadzono więc na nowo oceny w nauce, egzaminy i nawet kary. Przekonali się bowiem bolszewicy, że bez karności szkoła przygotuje państwu i wojsku jednostki, nie uznające żadnego prawa i niczyjej powagi.

W jakiś czas później w wojsku sowieckim przywrócono zniesione uprzednio rangi wojskowe, oraz odznaki oficerskie i podoficerskie. Wprowadzono nawet nową najwyższą rangę: marszałka, i mianowano odrazu aż pięciu marszałków.

Wojsko szkoli się, jak sami dobrze wiecie, do wojny, a na wojnie wojsko musi być karne.

Stąd wpaja się w dusze wasze poczucie karności.

Powiecie mi może: Łatwo to mówić o karności, ale trudniej jest być karnym.

Karność bowiem, jak to dobrze rozumiecie, polega nie na słowach, lecz na czynach.

Czyż karny jest taki żołnierz, który swojemu koledze pięknie potrafi prawić o karności, a sam jest krnąbrny. Nie! Karny żołnierz to ten, który wykona rozkaz nawet w najtrudniejszych warunkach.

Powiedzcie mi teraz, tak z ręką na sercu, kogo to baliście się wy w cywilu?

Nieraz napewno bywało tak, że niejeden z was wrócił późną nocą do domu z wesela czy z jakiej zabawy. Z pewnością nie mogła go z rana obudzić jego matka.

A w wojsku macie często nocną służbę i nocne ćwiczenia. Z rana, jak zwykle, — pobudka. Czy możecie mówić: Ja w nocy nie spałem, więc muszę pospać dłużej we dnie!

I szarpie się nieraz żołnierz po wcieleniu go w szeregi, niczem rumak, po raz pierwszy zaprzągnięty do orki. Tłucze się jak ten ptak zamknięty w klatce.

Czym to wszystko tłumaczyć?

Otóż do wojska przychodzi rozmaita młodzież. Wśród niej są młodzieńcy moralnie zdrowi i karni dla siebie. Są jednak i inni rozpieszczeni, nie umiejący trzymać siebie w karbach. Ci ostatni zazwyczaj są w duszy płytcy. Wszystko, co niejeden z nich robił w cywilu było łatwe i lekkie, tak, że byle wiaterek mógłby to rozwiać jak stertę siana. Sądzi niejeden z nich wszystko według siebie, według swojej miernoty. Dotychczas nie uznawał żadnych praw Bożych, a i od ludzkich się wy-

kręcał. Nie uznawał niczyjej powagi, ani swego ojca, ani matki, ani księdza, ani przełożonych. Robił co chciał i kiedy chciał. I z takim usposobieniem przychodzi do wojska. Teraz w wojsku, co mu jeszcze odpowiada, jak np. przepustka, zabawa, urlop, kino, świetlica — to jest dla niego dobre. Ale co jest wyższe nad to; co mu dogadza — to już dla niego i niemądre i uciążliwe. I tu właśnie powtarza się nieraz ta przypowiastka Joergensena o buncie osiki i innych drzew przeciwko słońcu. Bo ludzie płytcy nie lubią i nie mają w sobie zapału, samozaparcia, poświęcenia i ofiary. Skorzy są natomiast do krnąbrności, nieposłuszeństwa, do wykrętów od spełniania obowiązków służby.

Nieraz nawet i w dobrym chłopaku jest to własne „ja", które dąży do wygody i lenistwa.

A tu w wojsku staje przed wami przełożony, począwszy już od dowódcy drużyny, i mówi wam: Obok twojego wygodnego „ja", jest moje twarde „JA". I temu mojemu twardemu „JA" — Na moją komendę! — twoje rozpieszczone „ja" musi się podporządkować bezwzględnie.

I budzi się w tobie, Żołnierzu, jak u tych drzew z opowiastki Joergensena, duch buntu. Myślisz sobie: Jakim prawem pan kapral, czy pan porucznik, czy też pan kapitan ma mi rozkazywać!?

Czy samowolnie, czy może dla sprawienia wam przykrości, rozkazuje wam wasz przełożony, czy wasz dowódca?

Z czyjego to rozkazu jest postawiony nad wami każdy wasz przełożony?

A dowódca pułku?

Idąc tak coraz wyżej dojdziemy w tym łańcuchu przełożonych i dowódców do Pana Ministra Spraw Wojskowych, do Naczelnego Wodza, do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, jako Najwyższego Zwierzchnika Sił Zbrojnych.

3. Karność obwarowana powagą Bożą.

Od kogo to pochodzi wszelka władza?

O władzy tak mówi Pismo św.:

„Albowiem nie masz zwierzchności, jeno od Boga, a które są, od Boga są ustanowione. Przeto, kto się sprzeciwia zwierzchności, sprzeciwia się postanowieniu Bożemu" (Rzym. XIII, 1,2).

„Bo *(ten, co ma władzę)* jest sługą Bożym tobie ku dobremu. Lecz jeśli, co złego uczynisz, bój się, bo nie bez

przyczyny miecz nosi. Jest bowiem sługą Bożym, oddawcą pomsty temu, który złość czyni“ (Rzym. XIII, 4).

Kim zatem jest każdy przełożony w praworządnym państwie? Kim jest więc i twój, Żołnierzu, przełożony i dowódca?

4. Korzyści płynące z karności.

Jaki cel mają wszystkie rozkazy wojskowe?

Z odpowiedzi waszych widzę, że wszystkie wojskowe rozkazy mają na celu dobro naszej Ojczyzny.

Ponieważ wojsko istnieje tylko po to, by służyć narodowi i Ojczyźnie, by narodu i Ojczyzny bronić, przeto wy, jako żołnierze, więcej niż inni obywatele musicie składać ofiar z waszego „ja“.

Z tych ofiar z każdego poszczególnego „ja“, z tego samozaparcia się tysięcy „ja“ powstaje siła całego polskiego wojska, a zarazem potęga całego naszego narodu i Państwa.

Widzieliście zapewne nieraz potok, rozlewający się leniwie po łąkach. Co czyni człowiek, ażeby ten potok zmusić do poruszania koła młyna lub tartaka?

Człowiek potok reguluje, to znaczy gromadzi jego wodę do jednego łożyska, a to w tym celu, by odtąd potok ten płynął karnie, tak jak człowiek zechce.

Po co są budowane na rzekach zapory wodne, jak np. w Rożnowie na Dunajcu?

(Gdyby żołnierze nie wiedzieli co to jest wodna zapora, należy im należycie wytłumaczyć, jak się tworzy wodną zaporę. — Buduje się sztuczną tamę, która spiętrzając poziom wód tworzy sztuczne jezioro poniżej pozostaje obniżony poziom rzeki; w ten sposób utworzony wodospad porusza turbiny wodne, wytwarzające energię elektryczną).

Widzicie: słabe pojedyńcze kropelki wody, ujęte w karby, są olbrzymią siłą, która z woli człowieka służy społeczności ludzkiej.

Któż z was nie widział wodnej pary. Unosi się ona w powietrzu, byle wiaterek rozwieje ją i śladu z niej nie zostaje. Zamknięta natomiast w kotle taka para wodna, posłuszna jest człowiekowi i może poruszać parowozy, ciągnąć pociągi, wykonywać najrozmaitszą pracę w tartakach, młynach, młockarniach itd.

Weźmy proch, rozsypmy go na blasze i podpalmy. Jaki będzie skutek? Parę małych błysków, trochę syku i dymu,

a poza tym nic więcej. Kiedy jednak taki sam proch ujmiemy w mocne karby, a więc zamkniemy go w naboju, a potem w lufie karabinowej czy też armatniej, to sami doskonale wiecie, jaką ten proch jest straszną siłą.

Karność potrzebna jest tym bardziej wśród ludzi, aby wydobyć z nich wartości, i to nie tylko wartości ciała, lecz przede wszystkim wartości ducha ludzkiego.

Czy bez karności może utrzymać się jakakolwiek rodzina? Np.: Wczesnym rankiem ojciec mówi dorosłym swoim synom: Pojedziemy w pole do roboty? A synowie zamiast iść do pracy, wychodzą z domu i każdy z nich idzie w inną stronę: jeden do karczmy, drugi w odwiedziny, trzeci nad rzekę, by się wykąpać i położyć się spać na nowo. Co będzie z taką rodziną, w której synowie będą codziennie unikać roboty? Do czego dojdzie taka rodzina?

Czy bez karności może istnieć i być silny Kościół? Zakon? Wojsko? Państwo?

Karność — to potęga!

W dawnych czasach mówiono u nas w Polsce: „Polska nierządem stoi". I co się z naszą Polską wówczas stało?

Co się stanie z pociągiem, jeżeli w parowozie zanadto obluźni się oś?

Co będzie z ułanem, który wsiądzie na konia nie podciągnąwszy uprzednio przy siodle popręgów?

Czy bez obawy można strzelać z karabinu, czy z działa, u którego obluźniony jest zamek?

Co czyni maszynista lokomotywy z obluźnioną osią swojej maszyny? Ułan z popuszczonymi popręgami? Strzelec czy kanonier z obluźnionym zamkiem swojej broni?

Tak! Każdy z nich dokręca, dociąga to, co doznało obluźnienia!

A jak u nas w wojsku „dokręca się" rozluźnioną karność? Nieraz przełożony musi udzielić nagany przy raporcie, zamknąć do „paki", a nawet oddać winnego pod sąd wojskowy.

Żołnierz niekarny jest bez żadnej wartości.

5. Wykroczenia przeciw karności.

O wykroczeniach przeciw karności pouczą was dokładnie wasi przełożeni.

Ja jednak również wspomnę o nich pokrótce.

Musicie sobie dobrze zapamiętać, że wykroczeniami przeciw karności są:

1) nieposłuszeństwa wszelkiego rodzaju,
2) okłamywania przełożonych,
3) obraza przełożonych,
4) samowolne oddalenie się z oddziału,
5) szerzenie wśród kolegów jakiegoś niezadowolenia,
6) zmowa i bunt, co jest karane najcięższymi karami.

Pan Bóg zawsze karał ciężko wszelkie nieposłuszeństwo.

Jak to Bóg ukarał aniołów, którzy zbuntowali się przeciwko Niemu?

Jak to kara spotkała za nieposłuszeństwo naszych pierwszych rodziców?

Myliłby się jednak ten, kto by myślał, że karność to tresura Karność bowiem opiera się nie na jakimś lęku, lecz na p o c z u c i u o b o w i ą z k u. Bez poczucia obowiązku karność jest tylko zewnętrzną ozdobą. Żołnierz niby karny, lecz nie mający poczucia obowiązku, podobny jest aktorowi na scenie. Odegra swoją rolę w wojskowym mundurze i wróci z powrotem w cywilne ubranie. Taki żołnierz po odbyciu swej służby wojskowej wyjdzie z koszar jak człowiek, który był u fryzjera: wychodzi z upiększoną głową i jest zadowolony.

Czy żołnierz szkoli się w koszarach tylko dla parady?

Nie! Żołnierz w czasie swej służby szkoli się do wojny.

Żołnierz, nie mający poczucia obowiązku nieraz może zawieść na wojnie. Stąd dowódca w czasie wojny może wobec żołnierzy niekarnych użyć nawet broni.

Regulamin Służby Wewnętrznej (Cz. II, 17) wylicza takie wypadki :

„Dla odstraszającego przykładu, w rozstrzygających chwilach walki, przełożony oficer ma prawo na miejscu pozbawić życia sam, lub wydając odpowiednie rozkazy:

a) okazujących tchórzostwo słowem, lub czynem,
b) porzucających broń, lub amunicję,
c) odmawiających p o s ł u s z e ń s t w a,
d) samowolnie opuszczających stanowisko,
e) rabujących.

Pomyślicie sobie zapewne: Ależ to straszne prawa! Nie wolno mi więc na wojnie cofnąć się bez rozkazu Nie wolno mi opuścić

stanowiska na samotnym pustkowiu, gdy deszcz jesienny będzie padał bez ustanku, lub szaleć będzie śnieżna wichura? Nie wolno mi opuścić strzeleckiego rowu, choć będę stał całymi dniami w błocie po kolana, w przemokniętych butach, w mokrym ubraniu, nawet wtedy, kiedy mi będzie dokuczał głód? Nie wolno mi okazać się tchórzem, choć naokoło wrzeć będzie walka, choć obok mnie padać będą zabici i ranni?

Tak, moi Żołnierze! Cofać się nam żołnierzom nie wolno, choć instynkt samozachowawczy podszeptywać będzie, byśmy się ra towali za wszelką cenę.

Sami jednak wiecie, że żołnierze strzelają, a Bóg kule nosi! Czy wszyscy żołnierze, którzy brali udział na wojnach, zginęli?

Prawda, na wojnie naraża się życie. Ale czy w czasie pokoju ludzie pracujący nawet w cywilnych zawodach, nie narażają nieraz swego życia?

Co to grozi górnikowi? A maszyniście na parowozie? Mechanikowi w kotłowni, lub elektrowni? A czy lotnikowi nie grozi nic? A lekarzowi? Księdzu, który udaje się do zakaźnego chorego? A strażakowi w czasie pożaru? Policjantowi w walce z przestępcami?

Czy wolno tym ludziom powiedzieć: „Nie pójdę! Obowiązku mego nie wykonam, bo przecież grozi mi utrata życia!“?

Jak widzicie nie tylko żołnierz narażać musi swe życie na wojnie, ale i w tym szarym codziennym życiu istnieją cisi, nikomu nieznani bohaterzy, którzy bez żadnego rozgłosu, wykonując swoje codzienne obowiązki, tracą nie tylko swe zdrowie, ale oddają nieraz swe życie.

6. Karność osobista ułatwia karność wojskową.

Z tego, co wam przed chwilą powiedziałem, widzicie jak twarda i wymagająca jest cnota karności.

Karność wojskową ułatwia znakomicie karność osobista to znaczy: karność wobec nas samych.

Całe życie ludzkie jest walką. „Bojowaniem jest żywot człowieczy na ziemi“ (Hiob VII,1) mówi Pismo św. Każdy człowiek przeto ma być nastawiony do życia bojowo. Idziemy przecież przez życie jako żołnierze. I to nie tylko przez okres pobytu naszego w wojsku, ale w ogóle przez całe nasze życie jesteśmy żołnierzami. Żołnierzami Chrystusa. Mamy nawet swój codzienny regulamin chrześcijanina.

Jaki to jest regulamin chrześcijanina?

Za zachowanie tego regulaminu w najdrobniejszych szczegółach czeka nas nagroda, za złamanie zaś jego przepisów nikt z nas nie może uniknąć kary.

O jakiej to nagrodzie, i o jakiej karze ja mówię?

Wnioski.

Kiedy ci, Żołnierzu, będzie ciężko, spojrzyj na krzyż, jaki widnieje we wszystkich salach i izbach naszych koszar.

Kogo na tym krzyżu zobaczysz?

Zobaczysz Jezusa Chrystusa, który dał nam najwznioślejszy przykład podporządkowania swej woli Woli Ojca Swego, co posłał Go, by odkupił cały świat.

„Stał się posłuszny aż do śmierci, a śmierci krzyżowej" (Filip. II,8).

Cnota karności wojskowej oczyści was z lenistwa, zniewieściałości, jak ogień oczyszcza złoto.

Nie myślcie tylko sobie, że żołnierz karny — to „karawaniarz".

Żołnierz karny — to człowiek pełen życia, zapału, wesołości.

To tylko więzień, lub niewolnik stęka i jęczy pod swoim ciężarem, obnosząc swoją mękę przed wszystkimi i wszystkim ją podsuwając przed oczy.

Czyż to nie do was wszystkich wołał nasz narodowy wieszcz Adam Mickiewicz: „Młodości, ty nad poziomy wylatuj!"?

Niechże każdy z was przepuści przez swoje serce jakby elektryczny prąd, z Boga poczętej miłości Ojczyzny, a napewno cała wasza kompania, cały nasz pułk zapłonie światłem samozaparcia się i karności żołnierskiej.

Dyspozycja.

Dyspozycja pogadanki.

Wstęp.

1. Karność:
   a) w przyrodzie,
   b) w świecie zwierzęcym,
   c) wśród ludzi.
2. Konieczność karności w wojsku.
3. Karność jest obwarowana powagą Bożą.
4. Korzyści płynące z karności.
5. Wykroczenia przeciwko karności.
6. Karność osobista ułatwia karność wojskową.

Wnioski.

Czynności J. E. Księdza Ordynariusza Polowego Wojska Polskiego.

9.VII.1939 r. Jazłowiec. Udział w uroczystościach koronacji Matki Boskiej Jazłowieckiej. — Prowadzenie procesji. — Obecność na apelu żałobnym w miejscowym pułku ułanów.

10.VIII. Jazłowiec. Udział w święcie pułkowym miejsc. p. uł. — Odprawienie Mszy Św. — Wygłoszenie przemówienia.

Ołtarz polowy w Grudziądzu.

2.VIII.1939 r. Warszawa. Udział w uroczystościach XXV-lecia powstania 1 p. uł. leg. Beliny. — Odprawienie Mszy św. — Obecność na obiedzie żołnierskim.

5.VIII. Warszawa. Odprawienie w wojskowym kościele prokatedralnym żałobnej Mszy św. za dusze ś. p. Romualda Traugutta i Towarzyszów w 75-letnią rocznicę ich stracenia.

6.VIII. Kraków. Udział w uroczystościach XXV-lecia wymarszu 1 komp. kadrowej Legionów. — Odprawienie uroczystej Mszy św.

15.VIII. Wilno. Udział w uroczystościach XXV-lecia 1 dyw. piech. Legionów. — Odprawienie Mszy św. — Wygłoszenie przemówienia.

W myśl dyrektywy J. E. Księdza Ordynariusza Polowego W. P., dział nieurzędowy „Rozkazu Wewnętrznego Biskupa Polowego W. P.":

„ma to być forma wypowiedzenia się tych (kapelanów wojskowych), *którym własne przeżycia i przemyślenia nasunęły pewne wątpliwości do wyjaśnienia, lub też dały pewne pomysły do zrealizowania. Ma to być środek za pomocą którego, my, idący naprzód w jednym szeregu i pracujący przy jednym warsztacie, będziemy mogli pomówić ze sobą o życiowych możliwościach ulepszenia metod wspólnej pracy i udoskonalenia jej narzędzi" (Rozk. Wewn. Nr 1/36. poz. 1).*

W związku z powyższym, Redakcja oświadcza, że wszystkie prace, zamieszczane w nieurzędowym dziale „Rozkazu Wewnętrznego" mają charakter nie instrukcyjny, lecz tylko i wyłącznie dyskusyjny, z czego wynika, że autorzy tych prac są odpowiedzialni za poglądy w nich wyrażone.

Redakcja prosi o nadsyłanie materiałów w maszynopisach lub czytelnych rękopisach, sporządzonych po jednej stronie kancelaryjnego arkusza znormalizowanego formatu, w podwójnym odstępie wierszy z zachowaniem dwóch szerokich marginesów i pozostawieniem wolnego miejsca ($\frac{1}{2}$ str.) ponad tytułem.

Pożądane są prace krótkie i zwięzłe.

Redakcja zastrzega sobie prawo czynienia wszelkich poprawek i skracania prac nadesłanych gwarantując równocześnie nienaruszenie zasadniczych myśli autora.

Prace powinny być starannie wykończone pod względem stylu i pisowni.

Wszelkie cytaty, zaczerpnięte z jakichkolwiek źródeł, powinny mieć odnośniki z dokładnym podaniem nazwiska autora i dzieła. To samo dotyczy myśli przewodniej, zaczerpniętej z dzieł drukowanych, na której opiera się opracowanie tematu. Cytaty z Pisma św., po dokładnym sprawdzeniu tekstu, muszą posiadać odnośniki z podaniem księgi, rozdziału i wiersza.

Przemówienia powinny być obliczone w wygłoszeniu na 15 minut.

Rysunki, plany, tablice i szkice załączone do prac winny być wykonane czarnym tuszem w 2 krotnym powiększeniu, — u dołu opisane (tytuł pracy, rysunku i t. p.), — wykonane w formie załączników (nie należy ich rysować w samym artykule). W pracy należy zaznaczyć miejsce, w którym rysunek ma być umieszczony.

Fotografie winny być wykonane w czarnym kolorze, na błyszczącym papierze, w formacie co najmniej 9 × 12.

Nadesłanych materiałów Redakcja nie zwraca.

Adres redakcji i administracji:
Warszawa, ul. Miodowa 26. Polowa Kuria Biskupia. Telefon 12-07-22
Konto P.K.O. 30.240.

Redaktor: Ks. ALEKSANDER GOGOLIŃSKI-ELSTON, kapelan W. P.

Główna Drukarnia Wojskowa. 1939 r. — Nr 1938—600.